

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

**методичні рекомендації до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 "Економіка"
освітньої програми "Економіка бізнесу"
другого (магістерського) рівня**

Укладачі

Котельникова Ю.М.

Відповідальний за видання

Власенко Т.А.

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023**

УДК 005.8(072.034)

У67

Укладач:

Котельникова Ю. М.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства та організації бізнесу

Протокол № 2 від 29.08.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережене видання

У67   Управління проектами : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 "Економіка" освітньої програми "Економіка бізнесу" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. Ю. М. Котельникова – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 47 с.

Розглянуто порядок написання, оформлення та захисту курсової роботи. Наведено орієнтовний перелік тем, що пропонуються до розгляду, вимоги до структури, обсягу, змісту та оформлення курсової роботи, а також приклади оформлення її основних структурних елементів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 051 "Економіка" освітньо-професійної програми "Економіка бізнесу" другого (магістерського) рівня.

УДК 005.8(072.034)

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

Курсова робота з управління проектами є самостійною науково-дослідницькою працею здобувача вищої освіти, яка передбачає систематизацію, закріплення теоретичних знань та застосування їх при вирішенні конкретних практичних ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою курсової роботи. Згідно навчального плану, курсова робота з управління проектами виконується здобувачем вищої освіти другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Економіка бізнесу».

Метою курсової роботи з управління проектами є систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань студентів з теорії та практики управління проектами, формування вмінь застосовувати їх при вирішенні конкретних практичних завдань; набуття навичок пошуку сучасних наукових досягнень в сфері управління проектами та уміння їх самостійно використовувати при вирішенні прикладних проблем; підготовка здобувачів вищої освіти до самостійної практичної діяльності.

Основними завданнями курсової роботи є:

систематизація, поглиблення та закріплення теоретичних знань з управління проектами;

розвиток навичок самостійного проведення теоретичних і аналітичних досліджень, що спрямовані на аналіз проблем та практичних ситуацій із застосуванням сучасних методів та інформаційних технологій;

розроблення і оцінювання альтернативних підходів до обґрунтування управлінських рішень щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики;

підготовка студента до самостійної роботи в умовах сучасного комунікаційного та бізнес-середовища.

Курсова робота характеризується єдністю цілей і завдань. У ході її виконання студент має продемонструвати вміння грамотно вирішувати завдання в галузі своєї професійної підготовки. Практична значущість курсової роботи полягає в забезпеченні реалізації її результатів для потреб практики. Реальною вважається робота, результати якої

використовують об'єктивні дані та можуть бути впроваджені в діяльність підприємства або бізнес-проекту.

Результати навчання та компетентності за освітнім компонентом, яких набувають студенти під час вивчення навчальної дисципліни наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності за освітнім компонентом

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH1	ЗК6
PH2	ЗК1, ЗК3, ЗК7, СК4, СК8
PH4	ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК4, СК6, СК7, СК10, СК11
PH5	ЗК6, ЗК7, СК11
PH6	ЗК6, СК8
PH7	СК11
PH10	ЗК6, ЗК8, СК3, СК4, СК11
PH11	ЗК6
PH12	ЗК5
PH13	СК5, СК8, СК10
PH15	ЗК1, ЗК3, ЗК6, СК11

де, PH1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

PH2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

PH4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

PH5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

PH6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

PH7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

PH10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

PH11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

PH12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

PH13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

PH15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

У процесі написання курсової роботи студенти зобов'язані дотримуватися правил професійної етики, які не дозволяють наявності плагіату, фальсифікації даних і хибного цитування.

1. Загальні вимоги до структури та змісту курсової роботи

Курсова робота виконується самостійно при консультуванні з викладачем відповідно до графіку навчального процесу та припускає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Комплексний системний підхід до розкриття теми курсової роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається під різними кутами зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його реалізації на практиці, аналізу, обґрунтуванні шляхів реалізації. Застосування сучасної методології полягає в тому, що при розробці проекту студент повинен використовувати відомості про новітні досягнення в техніці і технологіях дослідження, застосовувати різноманітні методи та інструменти розробки проекту (Microsoft Project), підходи до оптимізації параметрів проекту.

Рекомендована тематика курсової роботи з управління проектами подана в додатку А. Тема курсової роботи може змінюватися, уточнюватись або бути запропонована самим студентом, але при цьому вона повинна бути узгоджена з викладачем.

У процесі написання роботи слід дотримуватися певної послідовності. Найбільш прийнятним є цілісний метод підготовки роботи. У цьому випадку послідовність написання і редагування розділів курсової роботи є такою: спочатку формується вступ, перший розділ, другий розділ, третій розділ. Після цього редагується основна частина роботи – розділи і додатки до них. Далі уточнюється зміст вступу. Наступним етапом є формування списку використаних джерел, змісту та титульного аркуша. Після завершення роботи остаточно редагуються вступ.

Структура курсової роботи з управління проектами повинна бути обов'язково дотримана. Робота має складатися з таких структурних частин: титульний аркуш;

зміст;

вступ (анотація проекту);

основна частина;
список використаної літератури;
додатки.

Титульний аркуш. Повинен містити назву університету; назву кафедри; тему курсової роботи; прізвище, ініціали студента, курс, номер академічної групи, прізвища наукового керівника; місто і рік (додаток Б).

Зміст включає перелік всіх складових частин роботи, а саме: вступ, найменування всіх розділів і підрозділів основної частини, список використаної літератури зі вказівкою номерів сторінок, з яких починаються ці складові частини. Приклад наведено у додатку В.

Вступ за обсягом не повинен перевищувати 3 сторінки. У ньому обґрунтовується актуальність та цілі проекту, надається короткий опис проекту з обґрунтуванням його значущості (причин його виникнення).

Основна частина курсової роботи повинна складатися з трьох розділів, у яких висвітлюються ключові питання теми.

Розділ 1. «Опис проекту «Назва проекту» містить оцінку обраної ідеї проекту з використанням методу побудова дерева цілей ПАТТЕРН (додаток Г), опис продукту або послуги, які створюються в рамках проекту, аналіз впливу факторів зовнішнього середовища (PEST-аналіз) щодо реалізації ідеї проекту, аналіз цільової аудиторії проекту, аналіз проекту за допомогою побудови бізнес моделі Canvas (додаток Д).

Розділ 2. Організація проекту «Назва проекту». У цьому розділі студент повинен визначити дату початку проекту та терміни його виконання, розробити перелік робіт, які входять до складу проекту, базуючись на: специфіці проекту та його цілях; фазах та етапах життєвого циклу проекту; вимогах до кінцевих результатів; обмеженнях проекту, визначити ресурси, що необхідні для реалізації проекту (трудові, матеріальні, фінансові), встановити ролі та відповідальність учасників проекту (матриця розподілу функцій учасників проекту) (додаток Е).

Розділ 3. Управління ризиками та якістю за проектом «Назва проекту». В цьому розділі студент повинен ідентифікувати можливі ризики реалізації проекту та розробити план дій, які допоможуть зменшити вплив ризику або знизити його ймовірність. Визначити вимоги до якості продукту або послуги, які проект має надавати.

Розділи повинні бути логічно пов'язані між собою та містити пункти згідно плану курсової роботи.

Список використаної літератури повинен містити всі літературні джерела, які були використані у ході написання курсової роботи.

Додатки. У додатки можуть бути внесені роздрукований сітьовий графік з використанням засобів Microsoft Project, а також діаграми, схеми та інші ілюстрації.

2. Вимоги до оформлення курсової роботи

2.1. Основна частина

Загальний обсяг комплексної курсової роботи повинен становити 35 – 40 сторінок друкованого тексту (без додатків) Мова роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Мовні особливості наукового стилю подано у додатку Ж. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210x297 мм), із використанням комп'ютерного набору тексту – 14-й кегль, 1,5 інтервалу, шрифт – Times New Roman. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (не більше ніж 40 рядків на сторінку).

Текст курсової роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Робота виконується за допомогою комп'ютерного набору тексту – 14-й кегль, 1,5 інтервалу, шрифт – Times New Roman.

Нумерація сторінок курсової роботи здійснюється арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки наприкінці. Гарнітура шрифту типу Times New Roman розміром (кеглем) 12 пт.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна сторінка, яку включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульній сторінці та змісті номер сторінки не проставляють. На наступних сторінках, починаючи з другої сторінки вступу, номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки наприкінці з урахуванням попередніх сторінок.

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів роботи. Зміст має включати усі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і текстом має дорівнювати 2 інтервалам основного тексту. Кожну структурну частину курсової роботи слід починати з нової сторінки.

2.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака «№».

Першою сторінкою курсової роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться. Нумерація без крапки після неї проставляється у правому верхньому куті подальших сторінок.

ЗМІСТ, ВСТУП, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ як розділи не нумерують. Номер розділу ставиться після слів «РОЗДІЛ». Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, «1.1» (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

2.3. Ілюстрації

2.3.1. Ілюструють курсові роботи на основі певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути випадкових ілюстрацій, пов'язаних із другорядними деталями тексту, а також запобігти невиправданним пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

2.3.2. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

2.3.3. Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету (позначається скороченим словом «Рис. «);
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного.

2.3.4. Основними видами ілюстративного матеріалу в курсовій роботі є: креслення, технічний рисунок, схема, діаграма, графік.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, у яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві необхідно вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 3.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

2.4. Таблиці

2.4.1. Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць.

2.4.2. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею та друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або предмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці чи в них обох, а не у графах; логічний предикат, або присудок, таблиці (тобто дані, якими характеризується підмет) – у графах, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці мусить бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в

заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Боковик, як і головка, потребує лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У графах повторювані елементи, які стосуються всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи збігалися; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою від 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

2.4.3. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за стрілкою годинника. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку.

2.4.4. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, у другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінювати лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі – лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не можна. Якщо цифрові або інші дані в якомусь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

2.5. Формули

2.5.1. Під час використання формул необхідно дотримуватися певних правил.

Найбільші, а також довгі та громіздкі формули, котрі мають у складі знаки додавання, множення, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують у рядки тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

2.5.2. Рівняння і формули повинні бути відокремлені від тексту. Вище і нижче від кожної формули залишають інтервал, що становить не менше одного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його переносять після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (x).

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання далі в тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

2.5.3. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче від формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то її номер записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться всередині групи формул і спрямоване в бік номера.

2.5.4. Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять усередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

2.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

2.6.1. Під час написання курсової роботи здобувач вищої освіти повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводять в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюють проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена дипломна робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування документа, забезпечують необхідну інформацію про нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, якщо наявний у них матеріал не включений до останнього видання.

2.6.2. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в роботі.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1–7]...».

Коли в тексті курсової роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

2.6.3. Посилання на формули курсової роботи вказують порядковим номером формули в круглих дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці роботи необхідно посилатися в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

2.6.4. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи того друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет потребує точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, у середині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

2.7. Оформлення списку використаних джерел

2.7.1. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

2.7.2. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв та ін. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

2.7.3. Джерела можна розміщувати одним з таких способів: у порядку появи посилань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

2.7.4. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація

та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з обов'язковим наведенням назв праць (додаток К).

2.8. Додатки

2.8.1. Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

2.8.2. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої, симетрично стосовно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток _ « і велика літера, що позначає додаток.

2.8.3. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Г', Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад: Додаток А, Додаток Б. Один додаток позначається як Додаток А (без знака «№»).

2.8.4. Під час оформлення додатків окремо на аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

2.8.5. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

2.8.6. Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А. 1) – перша формула додатка А.

3. Підготовка та порядок захисту курсової роботи

3.1. Підготовка і захист курсової роботи

У терміни, що визначені кафедрою, студент зобов'язаний звітувати про виконану роботу, своєчасно з'являтися на консультації згідно з

розкладом керівника роботи і подавати написані розділи керівнику. Завершена курсова робота подається на перевірку керівнику. Для цієї перевірки студент подає надрукований та електронний варіанти курсової роботи з обов'язковими додатками. Якщо курсова робота виконана та оформлена відповідно до вимог, які передбачені для такого виду робіт, студент отримує позитивний відгук керівника та подання роботи на захист.

Захист комплексної курсової робіт проводиться у відкритому форматі. Персональний склад членів комісії затверджується на засіданні кафедри. Процедура захисту курсової роботи передбачає:

публічний виступ студента з доповіддю (визначається актуальність дослідженої проблеми, мета, зміст, наукова новизна та практична цінність курсової роботи). Виступ має бути пов'язаним з наведеним ілюстративним матеріалом, на який необхідно посилатися під час доповіді. Доповідь студента повинна супроводжуватись використанням мультимедійного обладнання (проектора). Рекомендована тривалість доповіді студента складає 5 – 7 хвилин;

відповіді на запитання та зауваження керівника;

підведення підсумків захисту роботи (надається оцінка курсової роботи кожного студента).

Захищені курсові роботи здаються на кафедру науковим керівником.

3.2. Оцінювання курсової роботи

Курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою (табл. 2). Під час оцінювання курсової роботи береться до уваги: ступінь розкриття теми; зміст та якість виконання роботи; відповідність оформлення вимогам; повнота і точність відповідей на запитання.

Таблиця 2

Шкала оцінювання результатів проходження й захисту курсової роботи

Оцінка (за чотирибальною шкалою)	Оцінка (за стобальною шкалою)
1	2
Відмінно	90 – 100

Закінчення табл. 2

1	2
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	1 – 59

Під час оцінювання курсової роботи береться до уваги: ступінь розкриття теми; зміст та якість виконання роботи; відповідність оформлення вимогам; повнота і точність відповідей на запитання.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили у призначений термін курсову роботу, будуть мати академічну заборгованість.

Критерії оцінювання курсової роботи:

100 (90) балів – курсова робота виконана у повній відповідності до вимог методичних рекомендацій щодо виконання курсової роботи; зміст усіх параграфів курсової роботи відповідає затвердженому плану; розроблений статут проекту повністю обґрунтований, залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet, етика посилань дотримана; студент підтверджує високий рівень набутих теоретичних знань та отриманих практичних навичок під час захисту, надає правильні й аргументовані відповіді на всі запитання членів комісії.

89 (74) балів – курсова робота виконана у відповідності до вимог методичних рекомендацій щодо виконання курсової роботи; зміст усіх параграфів курсової роботи в цілому відповідає затвердженому плану, однак наявні незначні зауваження щодо змісту й оформлення; розроблений статут проекту в цілому висвітлює необхідну інформацію; залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet, етика посилань дотримана частково; студент підтверджує належний рівень набутих знань та отриманих навичок під час захисту, відповіді на запитання членів комісії загалом вірні.

73 (60) балів – курсова робота виконана у неповній відповідності до вимог методичних рекомендацій щодо виконання курсової роботи; зміст параграфів курсової роботи частково відповідає затвердженому плану; розроблений статут проекту містить неповну інформацію; матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet не актуальні та

залучені частково, етика посилань дотримана частково; відзначаються значні недоліки в теоретичних знаннях, недостатньо сформовані основні вміння та навички, відповіді на запитання членів комісії слабо аргументовані;

59 (1) балів – курсова робота не відповідає вимогам методичних рекомендацій щодо виконання курсової роботи; зміст параграфів не відповідає затвердженому плану; статут проекту не розроблений; матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet використано частково, етика посилань не дотримана; студент не володіє теоретичними знаннями, не дає задовільних відповідей на запитання членів комісії, не орієнтується в темі курсової роботи.

Рекомендована література

Основна

1. Алексєєнко І. І. Управління проектами та вартістю підприємства в умовах цифровізації: аналіз бізнес-процесів і візуалізація фінансових даних [Електронний ресурс] / І. І. Алексєєнко, С. В. Лелюк, О. П. Полтїніна // Цифрова економіка як фактор економічного зростання держави : колект. монографія. Херсон : Гельветика, 2021. С. 80-98. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27824>
2. Бережна О. Б. Аналіз використання сучасних інструментів управління проектами e-learning / О. Б. Бережна // ScienceRise. – № 6 (59). – 2019. – С. 19-24.
3. Блага Н. В. Управління проектами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
4. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. – Київ, 2010. – 16 с. – (Інформація та документація).
5. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97 ; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
6. ДСТУ 3008:2015. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF.
7. Котельникова Ю. М. Менеджмент програмних продуктів в ІТ-компаніях України: роль Product Manager в команді розробників програмного забезпечення [Електронний ресурс]. / Ю. М. Котельникова, О. А. Кравчук, Д. С. Касьмін // Академічні візії. 2023. Вип. 19. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30017>
8. Кривобок К. В. Міжкультурні особливості в процесі управлінських комунікацій / К. В. Кривобок, Ю. М. Котельникова, І. О. Кінас // Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. Всеукраїнський науковий журнал. 2023. № 1-2. С. 18–24. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29758>

9. Лугова В. М. Основи самоменеджменту та лідерства. [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. М. Лугова, С. М. Голубев ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (927 КБ). Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 211 с. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21464>

10. Мальська М. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навчальний посібник / М. Мальська, Н. Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с. – Режим доступу : <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Osnovy-naukovykh-doslidzhen-Pan-kiv-Malska.pdf>.

11. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Сінчук, Т. М. Берідзе, М. Л. Барановська та ін. Електронні текстові дані (1 файл: 1,88 Мбайт). – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022. 196 с. – Режим доступу : <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47228/1/OND-2022.pdf>. – Назва з екрана.

Додаткова

12. Стандарт з управління проєктами та Настанова до зводу знань з управління проєктами (Настанова РМВОК). 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pmiukraine.org/pmbok7/>

13. Приймак В. М. Управління проєктами. Збірник кейсів [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. М. Приймак. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2021. 268с.

14. Котельникова Ю. М. Важливість розвитку soft skills в умовах сучасного ринку праці / Ю. М. Котельникова, Д. С. Касьмін // Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Methods of solving complex problems in science», Прага, Чехія. 2023. С. 117–120. URL: <https://isg-konf.com/methods-of-solving-complex-problems-in-science/>

Інформаційні ресурси

15. Сайт ПНС ім. С. Кузнеця. Методичне забезпечення з навч. дисципліни «Управління проєктами» [Електронний ресурс] / Ю. М. Котельникова. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8195>

Додатки

Додаток А

Рекомендований перелік тем курсової роботи з управління проектами

1. Розробка проекту з удосконалення системи мотивації персоналу на підприємстві.
2. Розробка проекту з покращення умов праці на підприємстві.
3. Розробка проекту з підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.
4. Розробка проекту з розвитку ділової кар'єри персоналу підприємства.
5. Розробка проекту з удосконалення системи управління персоналом на підприємстві.
6. Розробка проекту зміни організаційної структури підприємства.
7. Розробка проекту з розширення обсягів виробництва на підприємстві.
8. Розробка проекту з покращення якості продукції підприємства.
9. Розробка проекту зниження витрат підприємства (або складових його діяльності).
10. Розробка проекту з оптимізації витрат підприємства.
11. Розробка проекту оновлення товарного асортименту підприємства.
12. Розробка проекту диверсифікації підприємства.
13. Розробка проекту з підвищення конкурентоспроможності підприємства.
14. Розробка проекту з підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства.
15. Розробка проекту з підвищення прибутковості підприємства.
16. Розробка інвестиційного проекту підприємства.
17. Розробка інноваційного проекту підприємства.
18. Розробка проекту виходу на зовнішні ринки підприємства.
19. Розробка проекту з розвитку конкурентних переваг підприємства на основі бенчмаркінгу.

20. Розробка проекту рекламної кампанії продукту.
21. Розробка проекту зі створення бренду.
22. Розробка проекту впровадження інформаційних систем в діяльність підприємства.
23. Розробка проекту зі створення корпоративного сайту підприємства.
24. Розробка проекту з формування маркетингової цифрової стратегії підприємства.
25. Розробка проекту з підвищення економічної безпеки підприємства.
26. Розробка проекту з удосконалення системи стратегічного управління на підприємстві.
27. Розробка проекту з управління ризиками на підприємстві.
28. Розробка проекту з підвищення використання фінансових ресурсів підприємства.
29. Розробка проекту з управління стратегічними змінами підприємства.
30. Розробка проекту з оновлення основних засобів підприємства.

Титульний аркуш курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

КУРСОВА РОБОТА З УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
НА ТЕМУ:
«РОЗРОБКА ПРОЕКТУ.....»

Виконав(ла): студент(ка)
1 курсу магістратури,
групи _____
(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)
_____
(прізвище та ініціали)

Керівник: _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Харків – 2023 рік

Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП. АНОТАЦІЯ ПРОЕКТУ

- 1.1. Назва проекту
- 1.2. Мета та цілі проекту
- 1.3. Короткий опис проекту та обґрунтування його значущості (причин його виникнення)

РОЗДІЛ 1. ОПИС ПРОЕКТУ «НАЗВА»

- 2.1 Оцінка ідеї проекту за методом ПАТТЕРН
- 2.2 Опис продукту або послуги, які створюються в рамках проекту
- 2.3 Аналіз впливу факторів зовнішнього середовища (PEST-аналіз) щодо реалізації ідеї проекту
- 2.4 Аналіз цільової аудиторії проекту
- 2.5 Бізнес модель Canvas

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ «НАЗВА»

- 3.1. Період та терміни виконання проекту
- 3.2. Ресурси, необхідні для виконання проекту
  - 3.2.1 Ролі та відповідальність учасників проекту
  - 3.2.2 Визначення тривалості та послідовності виконання робіт
  - 3.2.3 Визначення бюджету витрат проекту

РОЗДІЛ 3. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ЯКІСТЮ ЗА ПРОЕКТОМ «НАЗВА»

- 3.1. Аналіз можливих ризиків та планування заходів з управління ризиками
- 3.2 Критерії якості, що використовуються для оцінки продукту або послуг проекту

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

Приклад оцінки ідеї проекту з використанням методу ПАТТЕРН

Дерево цілей проекту, що спрямований на підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства з виробництва скляної продукції, представлено на рис. Г.1.

Рис. Г.1. **Дерево цілей щодо підвищення конкурентоспроможності продукції**

Для першого рівня ієрархії були запропоновані наступні критерії: збільшення обсягів продаж;

збільшення долі ринку.

Вагу кожного критерію визначимо методом ранжування.

O_1 – збільшення обсягів продаж;

O_2 – збільшення долі ринку.

Експертами виступають фінансовий директор підприємства, директор з виробництва, директор зі збуту, заступник директора з якості.

Коефіцієнти вагомості розраховуються за формулою Г.1:

$$W_i = \frac{\sum O_i}{\sum O_{ij}} \quad (\text{Г.1})$$

де O_{ij} – кількість балів j -го показника, що надав i -тий експерт.

Експерт 1: $O_1 > O_2$

Експерт 2: $O_1 > O_2$

Експерт 3: $O_2 > O_1$

Експерт 4: $O_1 > O_2$

$O_1 = 2+2+1+2 = 7$

$O_2 = 1+1+2+1 = 5$

$W_1 = 7/12 = 0,58$

$W_2 = 5/12 = 0,42$

Далі експертами проставляється внесок завдання у забезпечення критерію (табл. Г.1) та визначається коефіцієнт зв'язку (r_{ij}), що представляє суму добутків усіх критеріїв (W) на відповідний коефіцієнт внеску (V).

$$r_{ij} = \sum_0^k W \times V \quad (\text{Г.2})$$

де i – рівень, на якому перебуває завдання;

j – завдання.

Таблиця Г.1

Визначення внеску конкретного завдання у забезпечення критеріїв

Експерт	Внесок	Результат
Критерій 1 – збільшення обсягів продаж		
Експерт 1	$P_2 > P_1$	$P_1 = 1+2+1+2 = 6$ $P_2 = 2+1+2+1 = 6$ $V_1 = 6/12 = 0,5$ $V_2 = 6/12 = 0,5$
Експерт 2	$P_1 > P_2$	
Експерт 3	$P_2 > P_1$	
Експерт 4	$P_1 > P_2$	
Критерій 2 – збільшення долі ринку		
Експерт 1	$P_2 > P_1$	$P_1 = 1+2+1+1 = 5$ $P_2 = 2+1+2+2 = 7$ $V_1 = 5/12 = 0,42$ $V_2 = 7/12 = 0,58$
Експерт 2	$P_1 > P_2$	
Експерт 3	$P_2 > P_1$	
Експерт 4	$P_2 > P_1$	

Отримані результати та розрахунок коефіцієнту зв'язку представлені у табл. Г.2.

Таблиця Г.2

Експертні оцінки на першому рівні ієрархії

Критерії	Експертні оцінки		
	W	V	
		Технологічні заходи	Маркетингові заходи
Збільшення обсягів продажів	0,58	0,5	0,5
Збільшення частки ринку	0,42	0,42	0,58
Коефіцієнт зв'язку		0,47	0,53

Для другого рівня ієрархії були запропоновані наступні критерії:

зниження витрат (O_1);

зростання рентабельності продукції (O_2).

Експерт 1: $O_1 > O_2$

Експерт 2: $O_1 > O_2$

Експерт 3: $O_2 > O_1$

Експерт 4: $O_1 > O_2$

$O_1 = 2+2+1+2 = 7$; $O_2 = 1+1+2+1 = 5$

$W_1 = 7/12 = 0,58$; $W_2 = 5/12 = 0,42$

Розрахунок внеску завдання у забезпечення критеріїв на другому рівні ієрархії представлено в табл. Г.3.

Таблиця Г.3

Визначення внеску конкретного завдання у забезпечення критеріїв

Експерт	Внесок	Результат
Критерій 1 – зниження витрат П1 – покращення якості продукції П2 – впровадження інновацій		
Експерт 1	$\Pi_2 > \Pi_1$	$\Pi_1 = 1+1+1+1 = 4$ $\Pi_2 = 2+2+2+2 = 8$ $V_1 = 4/12 = 0,33$ $V_2 = 8/12 = 0,67$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Критерій 1 – зниження витрат П1 – покращення комунікативної політики П2 – розширення каналів збуту		
Експерт 1	$\Pi_2 > \Pi_1$	$\Pi_1 = 1+1+2+1 = 5$ $\Pi_2 = 2+2+1+2 = 7$ $V_1 = 5/12 = 0,42$ $V_2 = 7/12 = 0,58$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Критерій 2 – зростання рентабельності продукції П1 – покращення якості продукції П2 – впровадження інновацій		
Експерт 1	$\Pi_1 > \Pi_2$	$\Pi_1 = 2+1+1+2 = 6$ $\Pi_2 = 1+2+2+1 = 6$ $V_1 = 6/12 = 0,5$ $V_2 = 6/12 = 0,5$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 4	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Критерій 2 – зростання рентабельності продукції П1 – покращення комунікативної політики П2 – розширення каналів збуту		
Експерт 1	$\Pi_2 > \Pi_1$	$\Pi_1 = 1+1+2+1 = 5$ $\Pi_2 = 2+2+1+2 = 7$ $V_1 = 5/12 = 0,42$ $V_2 = 7/12 = 0,58$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	

Отримані результати та розрахунок коефіцієнту зв'язку представлені у табл. Г.4.

Експертні оцінки на першому рівні ієрархії

Критерії	Експертні оцінки				
	W	V			
		Покращення якості продукції	Впровадження інновацій	Покращення комунікативної політики	Розширення каналів збуту
Зниження витрат	0,58	0,33	0,67	0,5	0,5
Зростання рентабельності продукції	0,42	0,42	0,58	0,42	0,58
Коефіцієнт зв'язку завдання (r_{ij})		0,37	0,63	0,47	0,53

Для третього рівня ієрархії були запропоновані наступні критерії: приріст чистого прибутку (O_1); збільшення інвестиційних потоків (O_2).

Експертами були обрані наступні пріоритети:

Експерт 1: $O_2 > O_1$

Експерт 2: $O_1 > O_2$

Експерт 3: $O_1 > O_1$

Експерт 4: $O_1 > O_2$

$O_1 = 2+2+2+1 = 7$

$O_2 = 1+1+1+2 = 5$

$W_1 = 7/12 = 0,58$

$W_2 = 5/12 = 0,42$

Розрахунок внеску завдання у забезпечення критеріїв на другому рівні ієрархії представлено в табл. Г.5.

Визначення внеску конкретного завдання у забезпечення критеріїв

Експерт	Внесок	Результат
1	2	3
Критерій 1 – приріст чистого прибутку П1 – пошук нових постачальників сировини П2 – введення додаткової системи контролю якості		
Експерт 1	$\Pi_2 > \Pi_1$	$\Pi_1 = 1+2+1+1 = 5$ $\Pi_2 = 2+1+2+2 = 7$ $V_1 = 5/12 = 0,42$ $V_2 = 7/12 = 0,58$
Експерт 2	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 3	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Критерій 1 – приріст чистого прибутку П1 – покупка нового обладнання П2 – змінення хімічного складу продукції		
Експерт 1	$\Pi_1 > \Pi_2$	$\Pi_1 = 2+1+2+1 = 6$ $\Pi_2 = 1+2+1+2 = 6$ $V_1 = 5/12 = 0,5$ $V_2 = 7/12 = 0,5$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Критерій 1 – приріст чистого прибутку П1 – участь у виставках, ярмарках, семінарах П2 – впровадження гнучкої системи знижок		
Експерт 1	$\Pi_2 > \Pi_1$	$\Pi_1 = 1+1+1+1 = 4$ $\Pi_2 = 2+2+2+2 = 8$ $V_1 = 5/12 = 0,33$ $V_2 = 7/12 = 0,67$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Критерій 1 – приріст чистого прибутку П1 – вихід на ринки Середньої Азії П2 – укладення довгострокових договорів		
Експерт 1	$\Pi_1 > \Pi_2$	$\Pi_1 = 2+2+2+2 = 8$ $\Pi_2 = 1+1+1+1 = 4$ $V_1 = 5/12 = 0,67$ $V_2 = 7/12 = 0,33$
Експерт 2	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 3	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 4	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Критерій 2 – збільшення інвестиційних потоків П1 – пошук нових постачальників сировини П2 – введення додаткової системи контролю якості		
Експерт 1	$\Pi_1 > \Pi_2$	$\Pi_1 = 2+2+1+1 = 6$ $\Pi_2 = 1+1+2+2 = 6$ $V_1 = 6/12 = 0,5$ $V_2 = 6/12 = 0,5$
Експерт 2	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 3	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 4	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Критерій 2 – збільшення інвестиційних потоків П1 – покупка нового обладнання П2 – змінення хімічного складу продукції		
Експерт 1	$\Pi_1 > \Pi_2$	$\Pi_1 = 2+1+2+2 = 7$ $\Pi_2 = 1 + 2 + 1 + 1 = 5.$ $V_1 = 5/12 = 0,58$ $V_2 = 7/12 = 0,42$
Експерт 2	$\Pi_2 > \Pi_1$	
Експерт 3	$\Pi_1 > \Pi_2$	
Експерт 4	$\Pi_1 > \Pi_2$	

1	2	3
Критерій 2 – збільшення інвестиційних потоків П1 – участь у виставках, ярмарках, семінарах П2 – впровадження гнучкої системи знижок		
Експерт 1	$P_2 > P_1$	$P_1 = 1+1+2+2 = 6$ $P_2 = 2+2+1+1 = 6$ $V_1 = 5/12 = 0,5$ $V_2 = 7/12 = 0,5$
Експерт 2	$P_2 > P_1$	
Експерт 3	$P_1 > P_2$	
Експерт 4	$P_1 > P_2$	
Критерій 2 – збільшення інвестиційних потоків П1 – вихід на ринки Середньої Азії П2 – укладення довгострокових договорів		
Експерт 1	$P_2 > P_1$	$P_1 = 1+1+2+1 = 5$ $P_2 = 2+2+1+2 = 7$ $V_1 = 5/12 = 0,42$ $V_2 = 7/12 = 0,58$
Експерт 2	$P_2 > P_1$	
Експерт 3	$P_1 > P_2$	
Експерт 4	$P_2 > P_1$	

Отримані результати та розрахунок коефіцієнту зв'язку представлені у табл. Г.6.

Таблиця Г.6

Експертні оцінки на першому рівні ієрархії

Критерії	Експертні оцінки								
	W	V							
		Пошук нових постачальників сировини	Введення додаткової системи контролю якості	Покупка нового обладнання	Змінення хімічного складу продукції	Участь у виставках, ярмарках, семінарах	Впровадження гнучкої системи знижок	Вихід на ринки Середньої Азії	Укладення довгострокових договорів
Приріст чистого прибутку	0,58	0,42	0,58	0,5	0,5	0,33	0,67	0,67	0,33
Збільшення інвестиційних потоків	0,42	0,5	0,5	0,58	0,42	0,5	0,5	0,42	0,58
Коефіцієнт зв'язку завдання (r_{ij})		0,45	0,55	0,53	0,47	0,4	0,6	0,57	0,43

Розрахунок узагальнених коефіцієнтів зв'язку завдань проводять за формулою Г.3:

$$R_{ij} = \prod_i^{G-1} r_{ij} \quad (\text{Г.3})$$

де R_{ij} – загальний коефіцієнт зв'язку для j -того завдання, що лежить на i -тому рівні;

G – кількість рівнів ієрархії дерева цілей;

r_{ij} – коефіцієнт зв'язку для j -того завдання, що лежить на i -тому рівні.

У результаті розрахунків отримано дерево цілей з такими коефіцієнтами зв'язку завдань, поданими на рис. Г.2.

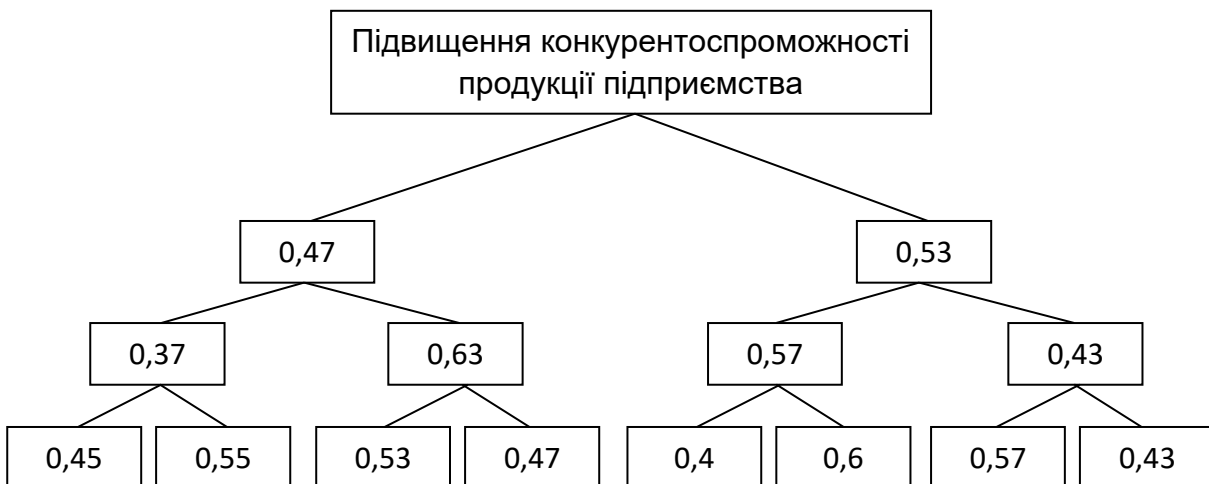

Рис. Г.2. **Дерево цілей з коефіцієнтами зв'язку**

$$R_{111} = 0,45 \times 0,37 \times 0,47 = 0,078.$$

$$R_{112} = 0,55 \times 0,37 \times 0,47 = 0,096.$$

$$R_{121} = 0,53 \times 0,63 \times 0,47 = 0,157.$$

$$R_{122} = 0,47 \times 0,63 \times 0,47 = 0,139.$$

$$R_{211} = 0,4 \times 0,57 \times 0,53 = 0,121.$$

$$R_{212} = 0,6 \times 0,57 \times 0,53 = 0,181.$$

$$R_{221} = 0,57 \times 0,43 \times 0,53 = 0,13.$$

$$R_{222} = 0,43 \times 0,43 \times 0,53 = 0,098.$$

З проведених розрахунків можна зробити висновок, що впровадження гнучкої системи знижок є найкращим шляхом підвищення конкурентоспроможності продукції для підприємства з виробництва скляної продукції. Також слід зазначити не менш важливий технологічний захід, а саме – придбання нового обладнання.

Бізнес-модель Canvas (Business Model Canvas)

Таблиця Д.1

Бізнес-модель Canvas (шаблон для заповнення)

Назва проекту:	Дата:
----------------	-------

Ключові партнери	Ключові види діяльності	Ціннісна пропозиція	Відносини з клієнтами	Сегменти споживачів
Хто наші потенційні та наявні партнери, які організації, особистості готові вплинути позитивно або вже залучені до роботи над проектом?	Яких ключових видів діяльності вимагають наші ціннісні пропозиції? Наші канали збуту? Відносини з клієнтами? Потоки доходів?	Яку цінність ми надаємо клієнту? Яку з проблем наших клієнтів ми допомагаємо вирішити? Які набори продуктів і послуг ми пропонуємо кожному сегменту клієнтів? Які потреби клієнтів ми задовольняємо?	Як ми будемо залучати й утримувати клієнтів, формувати їхню лояльність?	Для кого ми створюємо цінність? Хто наші найважливіші споживачі, цільові сегменти?
	Ключові ресурси	Що потрібно для успішного функціонування бізнес-моделі? Які нам потрібні фінанси, персонал, обладнання, сировина, знання?	Канали Яким чином про нас дізнаються споживачі (комунікація) та як ми будемо доставляти продукцію (дистрибуція)?	
Структура витрат		Потоки доходів		
На які дії, активності, заходи, закупівлі будуть витрачені кошти, яка сума потрібна для роботи проекту, запуску стартапу тощо?		За яку цінність дійсно готові платити наші клієнти? За що вони зараз платять? Як вони зараз платять? Як би вони хотіли платити? Який внесок кожного потоку доходу в загальний дохід?		

Приклад побудови матриці розподілу функцій між учасниками проекту

Побудова матриці розподілу функцій між учасниками проекту щодо розробки стратегії підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства з виробництва скляної продукції

Таблиця Д.1

Матриця розподілу функцій між учасниками проекту щодо розробки стратегії підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства з виробництва скляної продукції

Назва завдання	Начальник відділу збуту	Начальник відділу з якості	Аналітик	Маркетолог
1. Формування концепції та ідеї проєкту	x			
1.1. Дослідження технічного аспекту		x	o	
1.2. Дослідження економічного аспекту	o		x	
1.3. Дослідження екологічного аспекту		x		
1.4. Дослідження ринків	o			x
1.5. Дослідження споживачів	o			x
1.6. Дослідження конкурентів	o			x
1.7. Дослідження каналів збуту	x			o
1.8. Дослідження постачальників	x			o
2. Аудит конкурентної стратегії	x		o	o
2.1. Визначення цілей стратегії	x	o		
2.2. Визначення завдань стратегії	x	o		
2.3. Визначення стратегії конкурентоспроможності продукції	x	o		
3. Аудит організації виробництва		x	o	

Закінчення додатка Е

Закінчення табл. Е.1

1	2	3	4	5
3.1. Дослідження технологічного процесу		×		
3.2 Впровадження нового обладнання		×		
3.3. Дослідження ефективності виробничого процесу		×	○	
4. Аудит організації маркетингу				×
4.1. Дослідження функціональної ефективності				×
4.2. Дослідження інформаційної системи				×
4.3. Дослідження системи планування і контролю маркетингу				×
5. Аналіз ефективності існуючої стратегії	○		×	
5.1. Аналіз прибутковості			×	
5.2. Аналіз витрат			×	
6. Розробка пропозицій щодо удосконалення стратегії підвищення конкурентоспроможності	×	○	○	○
6.1. Впровадження системи знижок для покупців	×		○	○
6.2. Інформування споживачів про змінення якості продукції				×
6.3.Перевірка ефективності пропозицій	○		×	
6.4. Підготовка плану збуту продукції	○			×
6.5. Контроль виконання плану	×			

× — повинен здійснювати;

○ — може здійснювати.

Мовні особливості наукового стилю

Науковий стиль – функціональний стиль сучасної української літературної мови, який обслуговує науку, техніку, виробництво.

Основними мовними засобами наукового стилю є велика кількість термінів, схем, таблиць, графіків, абстрактних часто іншомовних) слів, наукова фразеологія (стійкі термінологічні словосполучення), цитати, посилання; відсутність емоційно/експресивних синонімів, суфіксів, багатозначних слів, художніх тропів, індивідуальних неологізмів.

Характерні ознаки наукового стилю подані у табл. С.1

Таблиця С.1

Характерні ознаки наукового стилю

Підрозділи літературної мови	Основні мовні засоби у науковому стилі
1	2
Лексика та фразеологія	<p>Слова у наукових творах вживаються у своїх прямих значеннях, синонімів у наукових працях обмаль. Із зображальних засобів переважають порівняння. Вони допомагають скласти об'ємне уявлення про предмет дослідження.</p> <p>Найбільша частина інформації викладається з застосуванням наукових і спеціальних термінів. Вживають слова й усталені словосполучення, що допомагають послідовно, логічно пов'язати між собою окремі елементи наукового тексту, наприклад, такі стійкі словосполучення, як: навести результати, як показав аналіз, на підставі отриманих даних, підсумовуючи сказане, звідси випливає, що, таким чином, однак, крім цього, з іншого боку, у свою чергу, у цьому разі, по-перше, по-друге, по-третє тощо, описаний вище, подані результати, на підставі отриманих даних, як показали дослідження.</p> <p>Особливо необхідно виділити слова, які свідчать про ступінь вірогідності (дійсно, зрозуміло, вірогідно), об'єктивність наведеної інформації (думають, вважають, стверджують, здається, можливо). Ці мовні звороти надають висловлюванню відносного характеру. А от абсолютні твердження вимагають від автора найвищого ступеня відповідальності.</p>

Закінчення додатка Ж

Закінчення табл. Ж.1

1	2
Морфологія	<p>В текстах наукових праць, використовуючи якісні <i>прикметники</i>, надають перевагу аналітичним (складеним) формам ступенів порівняння (щоб витримувати однаковий стиль мовлення), використовуючи слова (най)більш, (най)менш.</p> <p><i>Числівники</i> пишуть переважно не словами, а цифрами. Виняток робиться лише для числівників у тексті усної доповіді, коли вони записуються словами з метою підкреслити дробові частини та розряди (одна ціла п'ять сотих, два мільйони триста сорок три тисячі п'ятсот вісімдесят один).</p> <p><i>Дієслова й дієслівні форми</i> несуть у тексті наукових праць особливе інформаційне навантаження. Часто використовуються зворотні дієслова, пасивні конструкції, що зумовлено необхідністю підкреслити об'єкт дії, предмет дослідження (наприклад, «У цій дипломній роботі розглядаються...»).</p> <p>Серед <i>займенників</i> особливо поширені ті, що належать до розряду вказівних (цей, той, такий, який, котрий). Вони не лише конкретизують предмет, а й визначають логічні зв'язки між частинами висловлювання. Замість займенника «ми» рекомендовано використовувати форму викладу від третьої особи («Автор вважає...»), безособові форми на -но, /то («Здійснено аналіз...», «визначено напрями...», «вжито метод»).</p>
Синтаксис	<p>Важливою рисою синтаксису наукової мови є нахил до розгорнутих складних речень із розгалуженою системою різних видів підрядності, відокремлених зворотів (особливо дієприкметникових та дієприслівникових). Велика питома вага належить складнопідрядним реченням, зокрема з причиновим та наслідковим зв'язками. Такі речення найбільше відповідають специфіці наукового викладу.</p>

**Приклади оформлення списку використаних джерел у
дипломній роботі**

(з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015)

Один автор

1. Іванов Ю. Ф. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. Київ: Алерта, 2020. 788 с.

2. Салашенко Т. І. Наукове забезпечення лібералізації ринку електричної енергії України : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2020. 432 с.

3. Пономаренко В. С. Розвиток вищої освіти в Україні: аспекти менеджменту та маркетингу : монографія. Харків : Майдан, 2020. 530 с.

4. Ушкальов В. В. Вступ до спеціальності : конспект лекцій. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 64 с.

5. Raworth K. Doughnut Economics : Seven Ways to Think Like a 21st-Century Economist. London : Random House Business Books, 2018. 384 p.

Два автори

1. Дюфло Е., Банерджі А. Дієва економіка для важких часів : пер. з англ. Роман Ключко. Київ : Наш формат, 2021. 416 с.

2. Дмитренко В., Відейко М. Історія грошей. Київ : Фоліо, 2019. 124 с.

3. Афанасьєв М. В., Салашенко Т. І. Стратегія підвищення енергоефективності промисловості регіону: теоретико-методичні аспекти формування : монографія. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 284 с.

Три автори

1. Бредлі К., Гірт М., Сміт С. Стратегія за межами «хокейної ключки». Люди, ймовірності і переможні рішення. Пер. з англ. Олександра Гондирчук. К. : Лабораторія, 2021. 240 с.

2. Сичевський В. В., Харитонов Є. І., Олейніков Д. О. Науково-практичний коментар до розділу I Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків : Право, 2016. 232 с. (Бібліотека слідчого).

Чотири і більше авторів

1. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с.
3. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

Автор(и) та редактор(и)/ упорядник(и)

1. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
2. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с.
3. Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY : Anchor, 2000. 680 p.

Автор(и) та перекладач(і)

1. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев : Ин Юре, 2014. 240 с. (Памятники правовой мысли).
2. Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) / ред. Л. И. Евенко ; пер.: Д. Васильев, В. Зотов. Москва : Прогресс, 1986. 424 с.
3. Laplace P. S. A philosophical essay on probabilities / trans.: F. W. Truscott, F. L. Emory. Original work published 1814. New York, NY : Dover, 1951. 196 p.

Без автора

1. Соціально-економічні проблеми управління бізнесом: колект. монографія / за заг. ред. А. С. Панчук, к.е.н., Н. С. Ляліної. Харків : ФОП Федорко, 2021. 303 с.
2. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.

3. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку: монографія / В. С. Пономаренко, М. В. Афанасьєв, І. В. Гонтарева та інш.; за заг. ред. д.е.н., проф. Пономаренка В. С. Харків : ХНЕУ, 2013. 187 с.

4. Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2012. 1128 с.

5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.

Багатотомний документ

1. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.

2. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.

3. Енциклопедія історії України : у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.

Інші видання

Автореферати дисертацій

1. Котельникова Ю. М. Управління кадровим забезпеченням галузі рослинництва сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Поліський національний університет. Житомир, 2021. 20 с.

2. Чумак Г. М. Управління еколого-економічним розвитком промислових підприємств: автореф. дис. ...канд. екон. наук : 08.00.04 / Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Харків, 2021. 21 с.

Дисертації

1. Котельникова Ю. М. Управління кадровим забезпеченням галузі рослинництва сільськогосподарських підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Поліський національний університет. Житомир, 2021. 276 с.

2. Чумак Г. М. Управління еколого-економічним розвитком промислових підприємств: дис. ...канд. екон. наук : 08.00.04 / Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Харків, 2021. 337 с.

3. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.

Патенти

1. Люмінісцентний матеріал : пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

Препринти

1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ 2006-4).

Стандарти

1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

3. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Бібліографічні покажчики

1. Володимир Володимирович Сташис : (до 85-річчя від дня народж. та 60-річчя наук.-пед. і громад. діяльності) / Нац. акад. прав. наук України; упоряд.: В. І. Борисов, В. І. Тютюгін, Л. М. Демидова. Харків : Право, 2010. 108 с. (Біографія і бібліографія вчених-правознавців).

2. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992–2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одиссей, 2003. 128 с.

3. Систематизований покажчик матеріалів з питань адміністративної реформи, опублікованих у Віснику Національної академії державного управління за 1997–2005 роки / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; уклад.: О. О. Бабінова, О. Г. Белінська. Київ : Вид-во НАДУ, 2006. 11 с.

Частина видання

Розділ книги

1. Якса А. П. Економічна політика держави. *Двадцять п'ять років з економічним правом* : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.

2. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. *Педагогіка* : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.

3. Петренко М. А. Международное право и роль Конституционного Суда Украины // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60-річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.

Тези, доповідь

1. Калашнікова Т. В. Онлайн-платформи з продажу землі як складова інфраструктури ринку землі в Україні. *Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір* : збірник матеріалів IV міжнар. наук.-практ. конф. : тези допов. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 154–157.

Тези, доповідь

2. Ушкальов В. В. Когнітивно-перцептивні засади формування автономності та відповідальності під час вивчення управлінських дисциплін / В. В. Ушкальов. *Вища освіта за новими стандартами: виклики у контексті діджиталізації та інтеграції в міжнародний освітній простір* : матеріали наук.-метод. інтернет-конф., 25 бер. 2021 р. : тези допов. Харків: ХНАДУ, 2021. С. 99–102.

3. Шиян Д. В., Котельникова Ю. М. Формування кадрового забезпечення сільських територій як фактора їх економічного розвитку. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману, 13 лист. 2020 р. : тези допов. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2020. С. 50–54.

Стаття з періодичного видання (журнал, газета)

1. Ляліна Н. С., Матвієнко-Біляєва Г. Л., Панчук А. С. Сучасний бізнес в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 53. С. 43–49.

2. Селезньова Г. О. Формування конкурентного потенціалу підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 53. С. 85–90.

3. Котельникова Ю. М. Кадрове забезпечення сільськогосподарських підприємств в умовах сезонності виробництва. *SworldJournal*. 2020. Вип. 6. С. 126–130.

Електронні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2022).

2. Афанасьєв М. В., Іпполітова І. Я., Ушкальов В. В., Муренець І. Г. Менеджмент: навч.-практ. посіб. для самостійного вивчення дисципліни у схем., табл., тестах та завданнях ; за заг. ред. В. В. Ушкальова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Електрон. текстові дан. (11,7 МБ). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 391 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26540> (дата звернення: 15.01.2022).

3. Котельникова Ю. М. Формування та управління процесом кадрового забезпечення у сільськогосподарських підприємствах. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2020. № 5(32). URL: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30122020/7330

4. Olga Verdenhofa, Mykola V. Afanas'jev, Anastasiia Panchuk, Iuliia Kotelnykova, Ganna Chumak. The conceptual bases of introduction of foresight marketing into business management. *Problems and Perspectives in Management*, 16(3), 163-173. doi: 10.21511/ppm.16(3).2018.13

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. : відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2016. 82 с.

2. Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ : Логос, 2011. Кн. 10. 431 с.

3. Правова основа діяльності органів державної влади : зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків : ФІНН, 2010. 303 с.

4. Національна доктрина розвитку освіти : затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. *Освіта*. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.

5. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). *Офіційний вісник України*. 2013. № 3. Ст. 91.

6. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

7. Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій : постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1998 р. № 1099. *Офіційний вісник України*. 1998. № 28. Ст. 1062.

8. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 17.03.2023).

Зміст

Вступ.....	3
1. Загальні вимоги до структури та змісту курсової роботи.....	7
2. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	9
2.1. Основна частина.....	9
2.2. Нумерація.....	10
2.3. Ілюстрації.....	10
2.4. Таблиці.....	11
2.5. Формули.....	12
2.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	14
2.7. Оформлення списку використаних джерел.....	15
2.8. Додатки.....	16
3. Підготовка та порядок захисту курсової роботи.....	16
3.1. Підготовка і захист курсової роботи.....	16
3.2. Оцінювання курсової роботи.....	17
Рекомендована література.....	20
Додатки.....	22

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 051 "Економіка"
освітньої програми "Економіка бізнесу"
другого (магістерського) рівня

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Котельникова** Юлія Миколаївна

Відповідальний за видання *Т. А. Власенко*

Редактор

Коректор

План 2023 р. Поз. № ___ ЕВ. Обсяг 47 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру ДК № 4853 від 20.02.2015 р.